

Ob dnevu republike počastitev jubilentov

27. novembra je bila v podjetju kratka slovesnost, na kateri so bila podeljena praktična darila štirinštiridesetim jubilentom, ki so dopolnili 10 let dela v Elanu.

To so:

Bojanc Minka
Bukovnik Ivan
Čakš Ivan
Dragan Anton
Erman Jožica
Eržen Zdenka
Gartner Jana
Gašperin Janez
Hrovat Anton
Javh Tilka
Kapus Emilija
Kapus Stanislava

Katrašnik Severin
Kolman Franc
Komar Stefan
Kos Marjan
Koselj Filip
Kralj Anton
Kunčič Jože
Lebar Helena
Lukežič Ljudmila
Muri Marija
Palovšnik Albin
Peinkicher Matevž
Peterman Marija
Peternel Milena
Polončič Marija
Praprotnik Helena
Pristavec Terezija
Ravnik Janez
Repinc Pavla
Resman Anton
Resman Katarina
Saje Marjan
Slivnik Gregor
Špik Marija
Špindler Bernard
Štrifof Franjo
Triplat Pavel
Vavpotič Olga
Velikonja Franc
Vidic Anton
Zavrl Dragica-Višnikar
Zupan Ivanka

Cestitamo!

Visoki obisk

20. novembra je obiskal naše podjetje komercialni atače republike Francije g. M. Bardet.

Pogovor je tekел o dosedanjem in nameravanem sodelovanju s francoskimi podjetji (POMA in drugimi).

Predstavilo se mu je tudi organizacijo združenega dela Elan.

(Glej prispevek na 5. strani)

Prečno novo
leto 1975
in
obilo uspehov pri delu

želijo vsem:

- predstavniki samoupravljanja
- družbeno političnih organizacij
- uprave
- in uredništva

Smernice za bodoči razvoj OZD Elan

Zaključki sestanka družbenopolitičnih organizacij ELAN z dne 12. 11. 1974.

Na pobudo sekretariata OO ZK, ELAN je bil dne 12. 11. 1974 sklican sestanek sekretariata OO ZKS, predstavnikov sindikata in mladine ter predsednikov delavskih svetov in odborov delavske kontrole.

Dnevni red je obsegal le eno točko, in sicer: Analiza vzrokov gospodarskega stanja v podjetju, ter predlogi in stališča družbenopolitičnih organizacij za sanacijo stanja in smernice za bodoči razvoj OZD ELAN.

Na osnovi daljše diskusije in analize vzrokov, ki so vplivali na sedanje gospodarsko stanje v podjetju ter analize obstoječega stanja, so bili na sestanku sprejeti naslednji zaključki in sklepi:

— družbenopolitične organizacije ugotavljajo, da je gospodarsko stanje OZD takšno, da zahteva poleg ukrepov, ki so že v teku še dodatne hitre in učinkovite ukrepe, da se isto izboljša,

— družbenopolitične organizacije smatrajo, da je za nastanek slabega gospodarskega stanja oziroma slabega poslovnega rezultata, veliko vzrokov zunanega, še več pa notranjega značaja. Prisotni so si bili enotni v ugotovitvi, da je eden od pglavitnih vzrokov za nastalo stanje, slaba povezanost med proizvodnjo in strokovnimi službami na eni

strani, na drugi strani pa slaba delovna zavest in slabo definirana osebna odgovornost posameznih vodstvenih in vodilnih delavcev,

— na osnovi od glavnega direktorja predloženega okvirnega programa za analizo vzrokov dosedanje dejavnosti in bodoče usmeritve OZD ELAN in diskusije, družbenopolitične organizacije ugotavljajo, da je za bodoči razvoj OZD, treba takoj pristopiti k načrtnemu reševanju problemov na vseh področjih notranje organiziranosti oziroma na posameznih področjih dejavnosti, zato podpirajo program reševanja problemov po posameznih oddelkih oz. po posameznih skupinah proizvodov. Predlagani program je bil na sestanku prediskutiran in sprejet,

— usmeritev in realizacija programa mora biti tako naravnana, da se

(Nadaljevanje na 2. strani)

UREDNIŠKI ODBOR: Vidic Vlasta, Janša Stanislav, Bulovec Franc, Kolman Franc, Knafelj Slavko — ODGOVORNI UREDNIK: Knafelj Slavko — Izhaja mesečno — Za člane kolektiva brezplačno — Tiska Gorenjski tisk, Kranj

Smernice za bodoči ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

pri tem doseže to, da bodo posamezne službe medsebojno čim bolj povezane in bodo tako služile čim večjim prodajnim učinkom, kar pomeni, da morajo vse pripravljalne službe biti čim bolj neposredno povezane s proizvodnjo,

— ob podpori pri izvajanju sprejetega programa bodoče usmeritve OZD pa družbenopolitične organizacije tudi obvezujejo glavnega direktorja, da preko strokovnih služb poskrbi za organizacijo in realizacijo tega programa do določenih rokov,

— družbenopolitične organizacije se strinjajo s sklepi delavskih svetov, da je potrebno izdelati sanacijski program, ki naj določijo tudi prioriteten red in roke za reševanje posameznih problemov oziroma prioriteten red in roke za realizacijo posameznih predlaganih ukrepov, ki so potrebni za izboljšanje obstoječega gospodarskega stanja v OZD,

— družbenopolitične organizacije smatrajo, da je za izboljšanje obstoječega gospodarskega stanja, edina rešitev v večji, predvsem pa cenejši proizvodnji. Zato družbenopolitične organizacije zatevajo, da se pri izvajanju predloženega programa daje poseben poudarek organizaciji

proizvodnje in odgovornosti posameznih služb in oseb, zadolženih za izvajanje sprejetega programa. Dolžnost slehernega zaposlenega v OZD ELAN pa je, da dela tako, da bo s svojim delom prispeval čim več,

— družbenopolitične organizacije zahtevajo, da se na sestankih sprejeti sklepi in stališča dosledno izvajajo v praksi. Za spremljanje, pravočasne, pravilne in dosledne realizacije sprejetega programa so zadolžena vodstva družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja, ter delavska kontrola.

Zaključke in sklepe, sprejete na političnem aktivu, je na svojem rednem sestanku dne 25. 11. 1974 obravnavala in jih v celoti sprejela tudi OO ZK ELAN. Sprejet pa je bil tudi sklep, da bodo družbenopolitične organizacije z OO ZK na čelu sodelovale pri sanacijskem programu in bodo spremljale vse ukrepe in dogajanja v zvezi s sanacijo, gospodarskim položajem OZD ter o vseh ukrepih in dogajanjih dale tudi politično oceno.

Izdelan pa bo tudi program dela in definirane vloge družbenopolitičnih organizacij pri bodočem razvoju OZD ELAN.

dejstvo, da se večina SIS šele ustanavlja in oblikuje. Razumljivo je, da je iskanje prave oz. najboljše oblike samoupravne interesne organiziranosti zahtevna in odgovorna naloga. Kajti gre za iskanje takšne organiziranosti, ki naj bi nudila najugodnejše pogoje za uresničevanje ustavnega načela o svobodni menjavi dela med delovnimi ljudmi, porabniki, zdravstvenih, šolskih, socialnih in drugih storitev na eni strani, na drugi strani pa za delovne ljudi, ki te storitve opravljajo.

Ustava nudi široke možnosti za različne oblike in vsebine interesne organiziranosti. Vendar pa so pravilne oblike in vsebine le tiste, ki slonijo na načelih medsebojnega dogovarjanja in sporazumevanja med

uporabniki in izvajalci uslug. Da je področje naših interesov izven delovne organizacije zelo veliko, lahko dokaj hitro ugotovimo, če upoštevamo dejstvo, da več kot 2/3 našega časa preživimo v kraju bivanja. Zato je za nas vse še toliko bolj pomembno, kakšne kvalitete in v koliki meri bodo zadovoljene naše želje in potrebe na področju vseh interesnih skupnosti. Delegati bodo v skupščinah SIS zastopali naša stališča o tem, kaj si želimo in kaj smo pripravljene za to prispevati. Naši delegati v SIS pa bodo resnični glasniki naših stališč in potreb le, če bomo vsi spoznali in se tega tudi zavedali, da ni nikogar, ki bi namesto nas ustvarjal ali oblikoval naš boljši jutri. **Lado Matjašič**

Sprejem splošnih aktov:

DS TOZD športni rekviziti, svet TOZD inštitut in svet DS skupnih služb so soglasno sprejeli naslednje splošne akte:

- pravilnik o uporabi sredstev skupne porabe,
- pravilnik o delavskem nadzorstvu,
- pravilnik o urejanju glasila Naša smučina.

Odgovorni urednik tov. Knafelj Slavko je bil že imenovan na eni izmed prejšnjih sej DS. Pravilnik je bil soglasno sprejet.

Za svet glasila so bili soglasno izvoljeni:

- Rozman Drago, tajnik OS
- Triplat Pavel, član občinske konference ZKS
- Matjašič Lado, predsednik KOOS ELAN
- Kozan Boris, sekretar MA ELAN
- Zajc Bojan, sekretar OOK ELAN

Za delegate so bili soglasno izvoljeni:

- Janša Stanislav
- (korespondent)
- Kolman Franci
- Potočnik Cvetan
- Arh Silva

Za uredniški odbor so bili soglasno izvoljeni:

- Knafelj Slavko
- Vidic Vlasta
- Janša Stanislav
- Bulovec Franc
- Kolman Franci
- (korespondent)

— pravilnik o knjigovodstvu podjetja,

— pravilnik o izobraževanju z dopolnitvijo 19. člena

OSEBNA OCENA:

Zaenkrat ponovnega ocenjevanja ne bo, temveč se veljavnost obstoječih ocen vseh delavcev podaljša za dobo treh mesecev. Oceniti je treba novo došle delavce in tiste, ki so se pritožili na sedanjo ocenitev. V roku treh mesecev pa je potrebno strokovno ugotoviti, ali bomo obstoječi sistem delitve OD zadržali in izpopolnili ali pa se bomo odločili za novega.

Samoupravni sporazumi

Na zborih del. ljudi 23. 11. 1974 je bil sprejet sklep, da pristopimo k naslednjim samoupravnim sporazumi:

I. Temeljna izobraževalna skupnost

- II. Otroško varstvo
- III. Kulturna skupnost
- IV. Telesno kulturna skupnost
- V. Socialno skrbstvo
- VI. Skupnost za zaposlovanje
- VII. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- VIII. Skupnost zdravstvenega zavarovanja
- IX. Raziskovalna skupnost
- X. Izgradnja šol in otroških vrtcev

Obveščanje delegatov

Predsedstvo občinske skupščine Radovljica, izvršni svet in drugi občinski organi že dalj časa razpravljajo o problemu obveščanja delegatov in delegatov, samoupravnih interesnih skupnosti in občanov o delu občinske skupščine, izvršnega sveta in njihovih svetov, odborov in komisij. Končno pa je o tem razpravljala občinska konferenca SZDL in sprejela ustrezne sklepe, ki se nanašajo predvsem na sodelovanje glasil organizacij združenega dela v občini pri obveščanju delavcev.

Izvoljeni delegati v SIS

Tako kakor v vseh temeljnih organizacijah združenega dela v Sloveniji, smo tudi v naših TOZD 5. 12. 1974 izvolili delegacije v samoupravne interesne skupnosti občine Radovljica. S tem smo opravili zelo pomembno dolžnost. Izbrali smo namreč svoje delegate, ki bodo zastopali naša stališča in želje v skupščinah SIS, na področju izobraževanja, vzgoje, kulture, raziskovalne dejavnosti, športa, socialnega varstva ter na vseh drugih področjih družbenih dejavnosti.

V delegacijo posameznih TOZD, ki šteje deset delegatov so bili izvoljeni naslednji delegati:

TOZD ŠPORTNI REKVIZITI

1. Marija CEMAZAR
2. Dušan KELIH
3. Marjan KOS
4. Vlado MATJASIC
5. Slavko LANGUS
6. Milan POHAR
7. Jože PRESTRL
8. Vinko SELCAN
9. Rajmund SÍSKO
10. Pavel TRIPLAT

TOZD INŠTITUT

1. Franc BABIC
2. Marija HORVAT
3. Stane KOZAMERNIK
4. Rudi KOKALJ
5. Boris KOZINC
6. Franc PETERMAN
7. Andrej ROBIC
8. Jurij VOGELNIK
9. Anton VOLCANSEK
10. Drago ZUPAN

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Tine BERTONCELJ
2. Marta KOLMAN
3. Rozalija MAVEC-BALOH
4. Marjan LOMBAR
5. Andrej RESMAN
6. Janez POTOČNIK
7. Mirko PALHANTINGER
8. Daša STRITIH
9. Zdravko URŠIČ
10. Tatjana ZULJAN

Izvoljeni delegati so bili predlagani od strani predstavnikov družbenopolitičnih organizacij TOZD in OZD ELAN. Koordinacijski odbor OZD pa je izbral najboljše in jih predlagal v obravnavo in potrditev zborom delavcev, ki so bili 23. 11. 1974. Na zborih delavcev so bile kandidatne liste soglasno sprejete. Sprejet pa je bil tudi sklep, da za vse SIS izvolimo splošne delegacije TOZD, ki naj štejejo deset delegatov ter da bodo volitve z zaprto listo. Ugotovimo lahko, da so volitve za nami in da je predvolilna dejavnost in izvedba volitev zahtevala precej truda in časa. Takoj pa naj opozorim na to, da se krepko moti tisti, ki misli, da smo s tem naredili vse, kar je potrebno, da bomo uveljavili svoje želje in potrebe tudi izven delovne organizacije. Najvažnejše naloge nas še čakajo, zato je dolžnost vseh, da preko svojih delegatov nenehno sodelujemo tudi na tem področju, skupnih interesov.

Naloge delegatov so toliko bolj zahtevne in obsežne, če upoštevamo

Svedski tekmovalci že tekmujejo tudi letos z našimi smučmi. Njihov uspeh bo tudi naš uspeh

Kaj vsebuje »sindikalna lista«

(BORBA — 20. novembra)

Sindikati republik in pokrajin so predložili enotno »sindikalno listo«, ki vsebuje predloge o tem, kaj bi morala delovna organizacija plačevati iz sklada skupne porabe od novega leta dalje.

Lista, ki naj bi bila enotna za vso državo predvideva, da nadomestilo za topli obrok ne more biti večje od 10 % poprečnega OD v gospodarstvu, prispevek za stanovanjsko gradnjo pa ne večji od 4 % bruto osebnih dohodkov. Za strokovno izobraževanje delavcev je predvideno največ 1 %, za regres za dopust pa najmanj 30 in največ 60 % poprečnega osebnega dohodka republike in pokrajine v preteklem letu.

Predlagali so tudi obseg prispevkov na osnovi solidarnosti. Družina delavca, ki izgubi življenje pri delu, bo dobila nadomestilo v višini stroškov pogreba, v primeru daljše bolezni delavca pa bo prejela enomeščni popočni dohodek delovne organizacije. Enkratna pomoč v tem znesku se bo dodelila tudi v primeru težje invalidnosti. Delavec ob upokojitvi dobi za odpravnino najmanj enega in največ tri poprečne osebne dohodke. Predloge za pomoč daje osnovna sindikalna organizacija. Ekkratna pomoč v tem znesku se bo dodelila tudi v primeru težje invalidnosti. Delavec ob upokojitvi dobi za odpravnino najmanj enega in največ tri poprečne osebne dohodke. Predloge za pomoč daje osnovna sindikalna organizacija.

»Sindikalna lista« vsebuje tudi kriterije za podeljevanje nagrad ob raznih jubilejih. Za deset let delovne dobe v isti delovni organizaciji

lahko dobi delavec nagrado v višini poprečnega neto osebnega dohodka zaposlenega v gospodarstvu republike, za 20 let — v višini enega in pol poprečnega OD in za 30 let v višini dveh OD. Za 40 let delovne dobe pri moških oziroma 35 let pri ženskah pa znaša nagrada najmanj 1 in največ 3 osebne dohodke.

Po kriterijih »sindikalne liste« se nadurno delo plačuje s 50 % od obračunske osnove ali realizacije akontacije na osebni dohodek. Za plačevanje dežurstva in stalne pripravljenosti naj bi sprejeli posebne predpise v vsaki delovni organizaciji posebej. Nadomestilo za nočno delo (od 22. ure zvečer do 5. ali 6. ure zjutraj) naj bi znašalo 35 % od obračunske osnove; za delo ob prostih dnevih v tednu se predlaga nagrada v znesku 30 %, za delo ob državnih praznikih pa 50 % od osnove osebnega dohodka.

Dnevnice za službena potovanja v državi naj bi znašale 12 % poprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu v peteklem letu, višino dnevnice za potovanja v tujino pa bodo določale republike in pokrajine. Na domestilo za uporabo lastnega avtomobila v službene namene ne more presegati (po kilometru) 25 % zneska najvišje cene litra bencina. Za terenski dodatek so predlagali znesek v višini 3,6 % poprečnega osebnega dohodka v državi v preteklem letu, za ločeno življenje pa 50 % (alternativa 65 %).

Ko bo »sindikalna lista« sprejeta, bo postala element medrepubliškega dogovora o pridobivanju in delitvi dohodka in osebnega dohodka in bo tako postala obvezna. (SI-SC)

Razprava je že v teku

Predsedstvo republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije je 23. 11. 1974 dalo v javno razpravo osnutek sindikalne liste za leto 1975. Razprava bo potekala do 25. decembra.

Gledano v celoti, v novi sindikalni listi niti ni veliko sprememb. So pa tiste, ki so toliko bolj pomembne in bodo verjetno zanimale vse zaposlene, zato jih nekaj navajam:

Bistvene spremembe glede na letošnjo listo so v točkah, ki obravnavajo najvišji in najnižji osebni dohodek, minulo delo, regres za prehrano med delom in regres za letni dopust. Delno pa so spremenjene tudi točke, ki obravnavajo in določajo višino dnevnice, kilometrine in terenski dodatek.

Popolnoma nova točka v osnutku sindikalne liste je tista, ki opredeljuje nagrajevanje po minulemu delu. V listi so podana nekatera izhodišča za reševanje tega problema. V praksi se pogosto dogaja, da se dodatki za delovno dobo opredeljujejo kot nagrajevanje po minulemu delu, čeprav po svoji vsebini to niso.

Najnižji osebni dohodek zaposlenega mora znašati najmanj 60 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v republiki za preteklo leto. Obenem pa je najnižji osebni dohodek opredeljen kot ekonomska kategorija, ki zagotavlja delavcu materialno in socialno varnost. Tako, da najnižji osebni dohodek ni več le socialni element.

Delavec naj bi svoj najnižji dohodek dosegel le z delom, pri čemer se mora temu ustrezno prilagoditi tudi organizacija dela in vsi drugi ukrepi, ki so potrebni za dvig produktivnosti.

Najvišji osebni dohodek je odvisen predvsem od uspešnosti gospodarjenja delovne organizacije in de-

leža, ki ga prispeva posamezni delavec. Praviloma pa se posameznemu delavcu za izplačilo najvišnjega osebnega dohodka ne postavlja več nobene omejitve. Najvišji osebni dohodek v neki delovni organizaciji lahko doseže katerikoli delavec in ne samo direktor ali vodilni delavec. Vendar se ta dohodek lahko izplača le če ima delovna organizacija izdelana merila za nagrajevanje po delu, delavec pa je do takega dohodka upravičen le, če je učinek njegovega dela možno izmeriti ali dokazati.

Znesek za nadomestilo OD za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižji od 90 % poprečnega OD delavca v preteklem letu.

Dnevnice in nočnine naj bi se povečale za 20 %, kilometrine na največ 1,50 din za prevoženi kilometer. Zgornja meja terenskega dodatka pa za 20 %.

Regres za letni dopust naj bi znašal po novi sindikalni listi, najmanj 900 din in največ 1100 din poprečno na zaposlenega. Konkretno višina regresa pa določajo delovne organizacije s svojimi samoupravnimi sporazumi o delitvi OD ali internimi akti.

Ze uvodoma sem omenil, da je to le osnutek sindikalne liste, razprava med članstvom sindikata in vodstvi sindikalnih organizacij pa bodo pokazale ali bo lista sprejeta takšna kot je bila predložena ali pa bo doživela kakšne spremembe oziroma dopolnitve. In prav je tako, da o listi razpravljamo in odločamo vsi, saj je to naša — sindikalna lista. Seveda pa si bomo pogoje za delitev sredstev šele ustvarili. Kajti delj lahko le tisti, ki ima kaj deliti. To naj bo naša osnovna skrb.

Predsednik KOOS ELAN
Lado Matjašič

Naši čolni na sejmu »Sportex« v Zagrebu

»Nič kar je pomembnega za delavca — brez sindikata«

Nov Statut sindikatov Slovenije

Na 8. kongresu slovenskih sindikatov v Celju je bil sprejet tudi nov statut oz. novi statutarni dogovor slovenskih sindikatov.

Potreba po novem statutarnem dokumentu izhaja iz dejstva, da je z novo ustavo bistveno povečana družbena vloga sindikatov. Naloge sindikatov so razširjene na vse, kar se za delavca pomembnega dogaja v združenem delu, ob tem pa je bistveno povečana tudi odgovornost organov sindikata — od osnovne organizacije do federacije. Ob spoznanju, da rabimo v novih ustavnih razmerah tudi vsebinsko nov sindikat, je sprejetje novega statutarnega dokumenta velika pridobitev delavcev — članov sindikata.

Osnutek statutarnega dogovora je bil več kot eno leto v javni obravnavi med članstvom v osnovnih organizacijah sindikata, ki so dale dodatne predloge za dopolnitev in spremembo posameznih določil. O sprejetju statutarnega dogovora je razpravljalo in zanj glasovalo 87 % vsega članstva sindikata v Sloveniji. To je prvič v zgodovini sindikalnega delovanja na Slovenskem, da je bil statutarni dokument sprejet po tako množičnih razpravah in tako neposredno od članov sindikata.

Statutarni dogovor v svojih 91 členih sindikalne organiziranosti in delovanja opredeljuje vsa pomembnejša vprašanja. Najprej obravnava temeljna načela, nato člane, njihove pravice in dolžnosti, delegatski sistem in delegatska razmerja v sindikatih in sodelovanje sindikatov v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju. Nadalje so obravnavane oblike organiziranosti, vsebina ter način delovanja sindikatov, znaki in odličja sindikatov, članarina itd.

Ob vsej tej razsežnosti določb statutarnega dogovora naj opozorimo le na nekatera temeljna izhodišča:

1. Sindikat je razredna organizacija. V njem delavci soočamo in vsklajujemo svoje interese se usposabljam in delujemo za njihovo uresničenje oz. uresničevanje, pri tem pa moramo vedno, razen svojih, upoštevati tudi interese delavskega razreda kot celote.

2. Sindikat je politična organizacija delavcev, ki deluje kot sestavni del samoupravljanja in je njegova politična kontrola. Razen na načelu razrednosti, mora celotno delovanje sindikata temeljiti zlasti še na naslednjih načelih:

— načelu neposrednosti, ki zahteva, da o vseh pomembnih vprašanjih združenega dela odločajo člani na svojih zborih;

— načelu demokratičnosti, ki omogoča lustvarjalno pobudo članov sindikata pri odločanju in dogovarjanju o skupnih interesih;

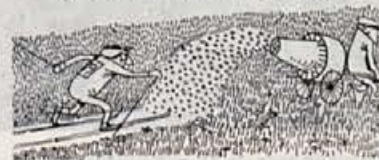
— načelu odgovornosti posameznikov in organov za uresničevanje sprejete politike in ustreznih sklepov;

— načelu konkretnosti, ki nalaga natančno vsebinsko opredelitev stališča ali akcije, nosilcev in rokov ter uporabo smotrni načinov delovanja z upoštevanjem načrtnosti in javnosti.

3. Sindikati usmerjajo svoje delovanje na vsa področja življenjskih in delovnih interesov delavcev. Zlasti pa na področju samoupravljanja, ustvarjanja dohodka in njegove delitve, razvijanja proizvodnih sil in povečanja produktivnosti dela, zaščite delavcev, izobraževanja, rekreacije socialne zaščite itd. Skratka, poglobitve naloge delovanja sindikatov so tam, kjer so tudi poglobitvi problemi in interesi delavcev. Statutarni dogovor postavlja zahtevo: »Nič, kar je pomembnega za delavca, brez sindikata.«

4. Po statutarnem dogovoru je temelj sindikalne organiziranosti in delovanja, članstvo v osnovnih organizacijah sindikata posameznega TOZD-a. Najvišji organi osnovne organizacije sindikata so članski sestanki, letna skupščina in občni zbor organizacije. V okviru OZD-a se osnovne organizacije povežejo v konferenco sindikata. Vsi ostali organi osnovnih organizacij in konference sindikata so sestavljeni iz delegatov, ki jih članstvo vabi ali delegira neposredno iz svojih delovnih skupin. Mandatna doba delegatov traja štiri leta, vendar osnovna organizacija lahko vsak čas odpokliče svojega delegata, če smatra, da v organu v katerega je bil izvoljen ne zastopa oz. nepravilno zastopa interese in stališča organizacije. Član sindikata je lahko delegiran oz. izvoljen v posamezni organ na isto funkcijo največ dvakrat zaporedoma.

(Nadaljevanje na 4. strani)

»Nič kar je pomembnega ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

V okviru osnovne organizacije sindikata deluje aktiv mladih delavcev, ki je ob enem osnovna organizacija ZSM.

5. S statutarnim dogovorom je predvidena tudi povsem nova vloga sindikatov v okviru SZDL, skupščinskem sistemu in SIS. Tu ne gre več samo za sodelovanje, temveč za aktivno vlogo pri zagotavljanju in odločanju o širših družbenih interesih delavcev na področju njihovega dela in bivanja. Posebno je poudarjena aktivna vloga in naloga sindikatov pri povezovanju in delovanju krajevnih skupnosti, kjer se uresničuje pomemben del interesov delavcev.

S sprejetjem tega dogovora so prenehali veljati vsi statutarni dokumenti zveze sindikatov Slovenije, kot tudi statuti posameznih sindikatov.

Tako smo dobili sindikati enoten, skupen statutarni dokument, ki v enaki meri zavezuje vse organe in organizacije sindikatov v OZD v krajevnih skupnostih, občinah, regijah in republikah. To je le nekaj temeljnih prvin novega statutarne-

ga dogovora o delovanju slovenskih sindikatov.

Pri sestavi in oblikovanju statutarne dogovora smo sodelovali skoraj vsi člani sindikata Slovenije, zato je jasno, da je v njem tudi zapisano tisto, kar so bile naše želje, da naj bo sindikat naša organizacija kajti sindikat smo mi delavci — njegovi člani. Od nas članov pa je tudi odvisno, kako hitro in dosledno se bo novi statutarni dokument uveljavil v praksi.

Na koncu naj omenimo le še to, da smo v naši OZD, en del določil novega statutarne dogovora že uresničili — tisti del, ki govori o oblikah organiziranosti sindikatov in delegatskem principu sestave organov sindikata v OZD. Ugotovimo pa lahko, da s tem še zdaleč nismo uresničili vsega kar nam statutarni dogovor nalaga. Zato je naloga nas vseh zposlenih v tem, da se povsod in vedno borimo in zavzemamo za to, da bodo določbe novega statutarne dogovora čim prej in čim bolj dosledno zaživele tudi v naši delovni organizaciji.

Predsednik KOOS Elan
Lado Matjašič

Naloga po 9. kongresu ZSMJ

Prejšnji mesec je bil v Beogradu IX. kongres ZSMJ. Udeležilo se ga je 593 delegatov, ki so razpravljali o prostovoljnih delovnih akcijah, ideološkem in političnem izobraževanju v ZSMJ, mednarodnem sodelovanju, socialistični samoupravni preobrazbi vzgoje in izobraževanja, o gospodarstvu, položaju kmečke in delavske mladine, mladih v tujini, vlogi mladih pri krepitevi nacionalne enakopravnosti, bratstva in enotnosti ter drugem.

Nas seveda predvsem zanima, kakšna naj bo vloga in dolžnost mladih v OZD pri razvoju naše samoupravne družbe. Referati, kakor tudi akcijski politični program poudarjata, da se mladina mora vključiti v organiziran boj delavskega razreda in vseh socialističnih sil za ustvarjanje takšnih odnosov v združenem delu, v katerih delavski razred odloča o pogojih in rezultatih svojega dela in celotnih odnosih v družbi. Takšna, popolnoma jasno opredeljena naloga, ki zanika vsakršne nevtiralizem, mora mobilizirati tudi mlade v naši OZD.

V boju za te cilje moramo biti povezani in enotni z vsemi drugimi kategorijami mladine (študentje, kmečka mladina...). Pogoj za to

pa je seveda znanje, zato je nujno, da se mladi delavci vključujejo v vse organizirane oblike idejnopolitičnega in marksističnega izobraževanja. Dokumenti mladinskega kongresa poudarjajo tudi, da se mora še izboljšati status šol za delavske poklice in da se bo zveza mladine zavzemala za tako politiko ustvarjanja materialnih pogojev za učenje in študij, v katerih bodo prednosti imeli najsposobnejši mladi ljudje, posebej še iz delavskih družin.

Seveda pa še ne bodo samo s sprejetjem tega akcijskega načrta uresničeni sklepi, zato moramo v organizirani boj — politično dejavnost v povezavi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. V minulem obdobju je večina mladih iz Elana ostala zunaj kakršnekoli organizirane družbene in politične dejavnosti, kar se v bodoč mora spremeniti. Največjo obveznost in najpomembnejšo vlogo pri uresničevanju vseh sklepov kongresa pa imamo vsekakor komunisti in to ne le tisti, ki smo članj mladinske organizacije, marveč Zveza komunistov v celoti.

Sekretar MA B. Kozinc

Otroško zvrvalo — naš proizvod

Lep pozdrav kolektivu
Elana iz zveznega treninga
in teženja na Pokljuki.

Koljubar Kranj
Moby Blue tles
Dobro jutro
Dobro jutro

POZNAR
Slavko Knafelj
(Smučina)
ELAN-Begunje
64275 BEGUNJE

Pozdrav naše tekaške reprezentance kolektivu iz Pokljuke

Dopolnila sistemizacije delovnih mest

Predlog sprememb samoupravne spoznata o sistemizaciji delovnih mest.

Po predlogu komisije za sistemizacijo delovnih mest in po sklepu DS je bilo zavrženih večina predlogov za zvišanje kategorij in spremembe v sistemizaciji delovnih mest ob korekturi sporazuma o delitvi osebnega dohodka, ker se je v predlogih kazala le težnja za zvišanjem kategorij posameznim delovnim mestom. Tega pa ni bilo moč vskladiti s kategorizacijo ostalih delovnih mest in bi samo porušilo razmerje med delovnimi mesti.

Med tem časom pa so v sami proizvodnji in poslovanju podjetja nastale določene organizacijske in tehnološke spremembe, ki terjajo takojšnje rešitve, da bi delo lahko normalno potekalo.

Glede na to so bili in razširjeni seji komisije za sistemizacijo delovnih mest skupaj s kolegijem, sprejeti zaključki na osnovi katerih predlagamo določene spremembe in sicer nekaj novih delovnih mest in nekaj sprememb.

Zaradi težav pri kadrovanju delovne sile, ker često ne dobimo delavcev s tako kvalifikacijo oz. izobrazbo kot želimo, jih pa nujno potrebujemo, predlagamo uvedbo alternativ v izobrazbenih zahtevah. Zato predlagamo spremembo 3. odstavka 9. člena sporazuma o sistemizaciji delovnih mest.

9. člen, 3. odstavek:

S tem sporazumom so določene stopnje izobrazbe za posamezna delovna mesta, ki veljajo kot prva izobrazbena zahteva.

Druga izobrazbena zahteva oz. alternativa je za eno izobrazbeno stopnjo nižja od prve in se lahko uporabi pod pogojem, da ima delavec še enkrat toliko, najmanj 3 leta ustrezne prakse na enakovrednem delovnem mestu več kot je zahteva po praksi za prvo izobrazbeno zahtevo v sistemizaciji delovnih mest.

Če delavec tega pogoja ne izpolnjuje se mu odbije od osebnega dohodka in sicer tako, da se mu zniža kategorija delovnega mesta za eno kategorijo.

Glede na gornjo spremembo preneha veljati 3. točka 13. čl. samoupravne spoznata o sistemizaciji delovnih mest.

Delavski svet TOZD športnih rekvizit, delavski svet TOZD Inštitut in svet skupnosti skupnih služb so predlog komisije za sistemizacijo obravnavali na skupni seji dne 21. novembra 1974 in ga dajejo v obravnavo delovnim skupinam.

Predsednik komisije za sistemizacijo delovnih mest

VIDIC VLASTA

Podražitev stanovanj

Stanovanja v Iso-span bloku v Radovljici so se podražila za 17 %, stanovanja na Bledu pa za 27,85 %. Stanovanja so pri posameznik dražja za:

Sever Franc in Anica	49.455,00 din
Buršič Irena	38.834,00 din
Vidic Antonija	16.004,00 din
Zaje Bojan	33.590,00 din

Za stanovanja namenjena za dodelitev, ki jih je naša delovna organizacija naročila pri tem podjetju je ELAN dolžan plačati še 190.267,00 din

Po sedaj veljavnem pravilniku o dodeljevanju in finansiranju gradnje stanovanj delavcev ELAN imajo delavci pravico do 75 % kredita od vrednosti stanovanja. Po stari ceni so bila navedenim delavcem, ki imajo še sklenjene pogodbe o nakupu stanovanja, sredstva že odobrena, razliko po novi ceni pa bi jim po omenjenem pravilniku tudi pripadala. Pogodbe o nakupu stanovanj v 4. točki določajo, da sta stranki sporazumni, da se sme zvišati prodajna cena, zaradi nove nastalih obveznosti ali podražitve materiala. S teh razlogov je nova in končna cena določena od strani proizvajalca in prodajalca, z dopisi od 23. 9. 1974. Člani odbora so gornje obravnavali in sprejeli sklep:

1. Delavcem, ki so sklenili pogodbe s stan. podjetjem za nakup stanovanj odobrimo izplačilo razlike podražitve do 75 %:

	sredstva banke	sred. podjetja	skupaj
1. Sever Francu in Anici	16.486,00	20.606,00	37.092,00
2. Buršič Ireni	12.945,00	16.182,00	29.127,00
3. Vidic Antoniji	5.334,00	6.669,00	12.003,00
4. Zaje Bojanu	11.196,00	13.997,00	25.193,00
skupaj	45.961,00	57.454,00	103.415,00
in Elanova stran	84.563,00	105.704,00	190.267,00
SKUPAJ	130.524,00	163.158,00	293.682,00

Informacija o sodelovanju »Elan-Pomagalski«

PREDSTAVITEV KOOPERANTA

JEAN POMAGALSKI S. A.
38 — FONTAINE — GRENOBLE
— FRANCIJA

je francosko podjetje, specializirano za proizvodnjo žičnic, s sede-

Doslej so izdelali:

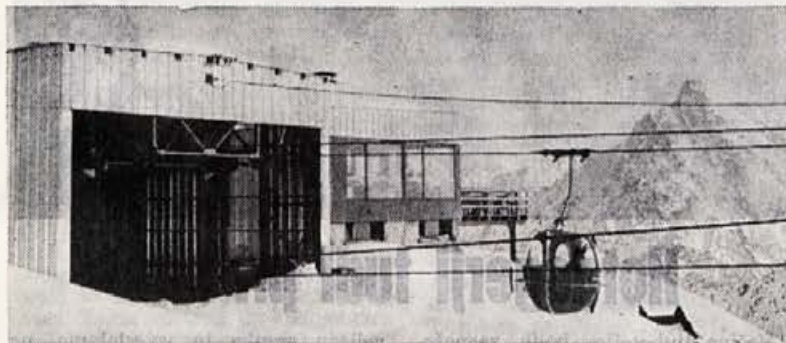
- avtomatskih krožnih kabinskih žičnic
- izklapljive avtomatske dvosedeznice
- dvosedeznice — navadne
- avtomatske vlečnice
- vlečnice navadne

SKUPAJ vseh naprav

zem v Grenoblu — Francija. V Franciji je brez konkurence največje podjetje za žičnice, ki je napravilo velik razmah, predvsem z razvitjem trenutno tehnično najbolj dovršenega sistema enovrtnih krožnih kabinskih avtomatskih žičnic s kabinami za 4 in 6 sedežev oseb.

Skupno v Jugoslaviji

41	4
2	—
171	3
248	6
1612	1
2074	14

PROGRAM PROIZVODNJE

»POMAGALSKI« — kratko »POMA«, izdeluje naslednje vrste žičnic:

- vlečnice (avtomatizirane in navadne — tudi z lomljivo traso)
- dvosedeznice
- izklapljive dvosedeznice (avtomatske)
- trosedeznice
- avtomatske krožne kabinske žičnice
- nihajke, trenutno samo v kooperaciji.

REFERENCE »POMA«

Doslej so realizirali več kot 2000 raznih žičnic v 31 državah po svetu, od česar 450 žičnic v Severni Ameriki (Kanada in ZDA) na Japonskem, 900 naprav deluje v Franciji. Pri nas so postavili najdaljšo krožno kabinsko žičnico na svetu v Bovcu na smučišču Kanina. V rekordnem času so dobavili in postavili dostavno žičnico na Krvavec. Na samem Krvavcu pa poleg krožne kabinske žičnice obratujejo 3 vlečnice in sedežnica POMA. Zelo veliko vloga v razvoj žičnic ter se uveljavlja tudi s projektiranjem mestnih podzemnih naprav POMA 2000, ki preizkusno že obratuje v Grenoblu.

Žičnice »POMAGALSKI« že delujejo v naslednjih državah:

- Francija
- Italija
- Nemčija
- Avstrija
- Finska
- Švedska
- Norveška
- Holandija
- Belgija
- Anglija
- Island
- Portugalska
- Andora
- Bolgarija
- Jugoslavija
- Švica
- Španija
- Maroko
- Alžir
- Južna Afrika
- Izrael
- Libanon
- Iran
- Pakistan
- Avstralija
- Nova Zelandija
- Antili
- Čile
- Kanada
- ZDA
- Japonska
- Indija

Tehnični opis

KABINSKE ŽIČNICE

Krožna kabinska žičnica »POMA« je avtomatska, enovrtna, s kabinami za po 4 in 6 oseb in odklopljivimi prižemkami. Pogon je kontinuiran, pri vstopanju in izstopanju pa se hitrost kabine zmanjša za določen čas na 0,2 m/sek. V primerjavi s podobnimi izvedbami drugih proizvajalcev ima ta izvedba to prednost, da je avtomatizirana in za obratovanje direktno ne potrebuje nobenega posluževanja. Faze odpiranja (zapiranja) kabin, obvoz v postajah, pospeševanje (zaviranje) in sinhronizacija s hitrostjo transportne vrvi se opravljajo samodejno. Zato je na vsaki postaji spodaj in zgoraj samo po en zaposlen delavec, ki le nadzoruje delovanje žičnice. Kabine imajo oblogo iz sintetične snovi, kar omogoča enostavno vzdrževanje (čiščenje), geometrična oblika kabine pa omogoča obratovanje pri vetru do 70 km na uro, zaradi ugodne aerodinamične oblike kabine.

Izvedba omogoča zmogljivost do 1800 oseb na uro v vsako smer, navedena zmogljivost je konstantna, ne glede na dolžino trase.

SEDEZNICE

Izvedene so kot dvo in trosedeznice in imajo tehnično napredno in ceneno izvedbo regulacije hitrosti za letno in zimsko obratovanje. Dvo in trosedeži so funkcionalni, primerne za večje centre, zmogljivost je od 900 — 1350 oseb na uro. Firma »POMA« razvija tudi delno s plastiko zaprt sedež, kar je velika prednost in ugodnost za daljše vožnje pri neugodnih klimatskih razmerah.

Sistem izklapljivih dvosedeznic s plastično lupino, ki ga tudi izdelujejo, je po ceni med sedežnicami in krožnimi kabinskimi žičnicami in je uporaben predvsem za smučanje ter v slabem vremenu.

VLEČNICE

Sistem »POMA« je originalen, z zelo dobrim izkoristkom, ker je na progi samo toliko sider, kolikor je smučarjev. Sistem omogoča tudi lomljenje vlečne steze (cik cak), kar je izredno pomembno za težke visokogorske terene. Vlečnice z lomljenimi vlečnimi stezami proizvajajo tudi drugi proizvajalci, vendar so bolj komplicirane in dražje. Glede na sidra za eno osebo, imajo vle-

nice maksimalno sosledje 4 sekund, kar nam daje urno zmogljivost 900 oseb. Sistem sider za eno osebo pa zahteva približno paralelnost terena z vrvo zaradi razmeroma majhne raztegljivosti sider.

Izpeljava smučarja je lahko brez ali z avtomatiko za samodejen start. je potreben le en zaposlen delavec na spodnji postaji, ki kontrolira odhod smučarjev in delovanje naprave.

POGOJI ZA PROIZVODNJO

V okviru tovarne ELAN že imamo:

— komercialno službo (kontakti, nasveti, prodaja, krediti)

v programu pa je:

— projektivni biro (študije, načrti, tehnični del, izvedba, nadzor)

Tako bi nudili investitorjem sami ali z zunanjimi sodelavci kompletno ponudbo, ki jo turizem danes najbolj potrebuje.

V okviru komercialne službe:

Svetujemo na podlagi danega profila in glede terena najustrenejši tip žičnice in smučarskih prog ob teh napravah.

Določimo najugodnejšo lokacijo spodnje in zgornje postaje za vsako napravo posebej.

Nudimo geodetske storitve v mejah, ki jih dopuščajo predpisi (gre predvsem za posnetek najugodnejšega vzdolžnega profila trase žičnice).

Na podlagi izbranega tipa žičnice, lokacije in trase, izdelamo s POMAGALSKIM ponudbo in po podpisu pogodbe kompletne načrte za:

— gradbeni del (terasiranje, teme-

ponudbo različnih žičnic. V našem interesu je iz začetnega proporca 85 % uvoženih in 15 % domačih delov, z letno rastjo cca 15 % v korist doma izdelanega materiala, doseči obratno sorazmerje (le 15 % uvoza).

V naših glavnih turističnih središčih že dalj časa obratujejo žičnice, ki so jih zelo kvalitetno in za čase, ko so bile izdelane tudi zelo tehnično napredno projektirali, izvedli, montirali in vzdrževali domači strokovnjaki in industrija. Zal so bile tedaj potrebe in možnosti za nabavo žičnic relativno majhne, tako da je ta domača industrija praktično izumrla. Strokovnjaki so se lotili dela na drugih področjih, ker zaradi majhnih serij in nezmožnosti resnejšega kreditiranja investitorjev ni bilo več mogoče tekmovati z močnimi inozemskimi konkurenti, ki so v zadnjih letih skoraj kompletno pokrili jugoslovansko tržišče.

Zadnje čase se pojavlja naslednji fenomen: večji ali manjši spretnosti zastopnikov posameznih evropskih proizvajalcev in neresnosti investitorjev gre »zasluga«, da imamo turistične centre, ki imajo toliko različnih proizvajalcev kot imajo žičnic. Nastaja problem servisa, rezervnih delov in s tem normalnega in cenene vzdrževanja in obratovanja.

Ugotavljamo torej, da kljub zelo sposobnim domačim strokovnjakom (ki so že danes strokovno popolnoma seznanjeni s stroko in s tehniko konstruktorjev v svetu) in kljub zelo sposobni domači kovinski in elektro industriji ter montaži, nimamo več

ljenje postaj in stebrov, gradbena dela in arhitektura objektov),

— strojni del opreme (stebri, konzole, baterije, postajni objekti, pogonski mehanizem, vrvi in reševalne naprave),

— elektro del (pogon, krmilje, signalno varnostni tokokrog, strelvodno ozemljitev in razsvetljavo).

Namen sodelovanja »Elan - Pomagalski«

Osnovni namen sodelovanja je stopno formiranje nacionalne industrije žičnic, ki bo lahko nudila čim kompletnejšo in tehnično sodobno

domačega proizvajalca, ki bi lahko nudil vse tipe tehnično sodobnih in ekonomsko konkurenčnih žičnic, čeprav so investitorji in predvsem naše inšpekcijske službe, spoznale potrebo po poenotenju naprav, kar bi poenostavilo vzdrževanje in pocenilo obratovanje.

Sodelovanje s firmo »POMAGALSKI« bi nam omogočilo takojšnjo vključitev v sodobno tehnično zasnovane tipe žičnic. Lahko bi razvili domačo industrijo, ki bi lahko pokrila ne le zahteve jugoslovanskega tržišča, ampak perspektivno prodrla tudi na zelo zanimivo in s strani zahodnih proizvajalcev neobdelano vzhodnoevropsko tržišče, ki se zani-

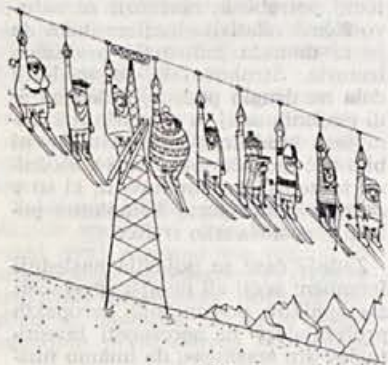
(Nadaljevanje na 6. strani)

Informacija o sodelovanju ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

ma za sodobne žičnice (Bolgarija, Romunija, Češka in Sovjetska zveza).

Povpraševanje samo je že dovolj veliko, saj se samo v Sloveniji zgradi letno od 15—20 raznih tipov žičnic (tu niso vštete prenosne vlečnice), silno pa se je razmahnilo načrtovanje in povpraševanje na jugu države (Durmitor, Šar planina, Kopaonik, Jahorina), kjer bo potreba v nekaj letih večja kot v Sloveniji.

Shema organizacije

Nosilec sodelovanja s »Pomagalskim« je »Elan«, ki je že formiral komercialno službo in v bližnji prihodnosti pa še projektivni biro. Ti dve službi bi vodili celotno akcijo ELAN — POMAGALSKI. Konkretno bi »Elan« takoj lahko vključil v kooperacijo s Francozi svojo kovinsko delavnico (kabine, sedeži in sidra vlečnic) ter plastike (plastične kabine in stenske poliestrske obloge tipskih postaj).

Kot najresnejše kooperante naj navedemo:

— za izdelavo, montažo in servisiranje strojne opreme in konstrukcij »Kovinoservise« iz Jesenic,

— za servisiranje elektro signalnih naprav »Elmont« iz Bleda,

— za proizvodnjo elektroopreme »IMP« Ljubljana.

Registracija

V mesecu novembru so bile zmontirane in dane v obratovanje vlečnice Vuhred in Pungart na Mali Kopi. V teku je montaža vlečnice Trebeljevo, ki jo je kupila Vevška papirnica. V programu pa so še štiri vlečnice, in sicer Dravograd, Velika Kopa, Sedlo in Ribnica na Pohorju.

Tudi v drugih republikah je poraslo zanimanje za žičnice. Na sejmu v Beogradu je bilo več razgovorov za nabavo vlečnic v prihodnjem letu na področju Srbije. V teku pa je realizacija vlečnice na Pelisterju v Makedoniji.

Program 1974

Zastopniška pogodba med Elanom in Pomagalskim iz Francije je bila registrirana v Beogradu dne 12. 6. 1974 in 19. 8. 1974, v teku je registracija za konsignacijo.

Zaključek

Menimo, da bo sodelovanje med ELANOM in POMAGALSKIM pomnilno pridobitev ne samo za neposredno najbolj zainteresirane partnerje, ampak tudi za vso slovensko in jugoslovansko turistično dejavnost, ki bo z resno zastavljenim Elanovim programom, s sodelovanjem oblasti in gospodarstva zapolnilo dejavnosti — turizmu, s ponudbo sodobnih kvalitetnih in cenjenih domačih žičnic.

Polkvalifikacija

Konec novembra se je zaključil praktični in teoretični del poučevanja za pridobitev polkvalifikacije. Od 30 članov delovne skupnosti je 20 člaov polagalo izpit, od katerih jih je 16 opravilo s pozitivnim uspehom. 5 članov pa je vsebino iz programa izredno obvladalo in jim

komisija daje posebno priznanje in čestita:

- LANGUS Dušan
- RESMAN Jože
- ARH Franc
- TANCAR Anton
- IGLIČAR Vinko

Drugi posvet gorenjskih informatorjev

Drugi sestanek aktiva informatorjev v delovnih organizacijah Gorenjske je bil 22. novembra 1974 v Almiri — alpski modni industriji v Radovljici, z naslednjim dnevnim redom:

1. Samoupravno komuniciranje in vloga tovarniškega tiska
 2. Novinarski kodeks
 3. Program dela aktiva
 4. Tekoči problemi
- Naš odgovorni urednik se ga zaradi bolezni ni mogel udeležiti.

Tehnične izboljšave

Komisija za izume in tehnične izboljšave je na svoji 4. seji dne 30. 9. 1974 predlagala UO, da nagradi avtorja vloge št. 147 (Preureditev stroja za brušenje robnikov ob strani), ROZMAN PETRA z nagrado 800 din.

Komisija za izume in tehnične izboljšave je na svoji zadnji seji predlagala UO, da nagradi avtorja

vloge št. 149 (Pete smuči pri tipih Impuls in Miracle), Bulovec Franca z nagrado 1.000 din. Obenem pa je komisija sklenila, da nagradi avtorja vloge št. 152 Potočnik Pavla z 100 din za vlogo Izboljšava na stroju za vrtnanje lokov in avtorja vloge št. 153 Sitar Roka z 100 din nagrade za vlogo Sredice za tekaške smuči.

S. K.

Hotdogerji tudi pri nas

Večina ljubiteljev belih, zasneženih strmin že dolgo ve, da na svetu obstajajo ljudje, ki so sposobni na smučeh pokazati kaj več od navadnega alpskega smučanja. To so oni, katerim se zdi dolgočasno običajno krmarjenje po več ali manj nagnjenih smučarskih progah. Njim je premalo delati enake zavoje, kot tisočim drugim smučarjem, pre malo jim je, na klasičen način obvladovati teren. Imenujemo jih »hotdogerje«.

Američani — prav od njih prihaja ta zvrst, trdijo, da je hot-dog tisti zimski šport, kateremu je vredno posvetiti prosti čas. Hotdoger počenja na smučeh vse, kar mu tisti trenutek šine v glavo, točneje, kar je sposoben napraviti. Vozi po strminah in se prekucuje po njih (takih sem že dosti videl tudi pri nas), dela vrtoletne skoke ali plesne korake, smuča naprej in nazaj — v ta namen imajo posebne smučiči, ki imajo tudi zadaj krivino — dela v zraku salte, podobne skakalcem v vodo. Vozi po eni smučki, predvsem pa po celem nedotaknjem snegu, kar daje še poseben čar. Zares, užitek je gledati smučarja, za katerim se praši sneg, smučiči orjejo celec, dela večje in manjše zavoje, vzbokline ga ne ovirajo, temveč dajejo dodatno draž takemu smučanju. Cimveč je hribčkov, kotanj in vzpetin, toliko za-

veličan smuka in veleslaloma ne nazadnje pa tudi zaradi tega, da bi vzbudil pozornost, da izvede nekaj zračnih akrobacij. Gledalcem je bilo všeč to početje, pa so se še drugi vrtoletneži odločili za posnemanje. In tako se je rodil hotdog. Za mnoge ob prvem poizkusu tudi končal v mavčarni.

Omenil sem že, da hotdogerji počenjajo na smučeh vse, kar jim trenutno pade v glavo. Vendar ta ustvarjalna svoboda zahteva vrhunsko telesno pripravljenost, kot glavni pogoj za ta šport. Koliko preliteta znoj, koliko napornih vaj na suhem, pred prvimi vajami na snegu. Le tako je možno obvladovati smučiči, sebe in podivjani teren.

Prihodnje leto, sredi aprila, bo v italijanskem smučarskem centru Cervinia prvo svetovno prvenstvo v hotdodingu, ki se ga bodo udeležili tudi predstavniki Jugoslavije. V ta namen bo 26. in 27. decembra tega leta izbirno tekmovanje v Kranjski gori. V informacijo: na to tekmovanje se lahko prijavi vsak, ki se čuti sposobnega pokazati kaj več od smuka naravnost in paralelnega zavoja od brega. Vsekakor pa bo vredno ogleda, saj bo izven konkurence sodelovalo tudi 15 akrobatov iz Amerike.

Za tiste, ki bodo že to zimo posnemali hotdogerje, skromen nasvet: naj ne stoji ob robu prepada tisti, ki ima vrtoletnico!

P. S.

Tudi za to zvrst smučanja Elan že izdeluje smučiči (op. ur.)

A. Svetina

TEST

SKIING, 1974/4

Med testi smučiči so tudi Elanove Imáuls-Competition. O njih pišejo: »Ta jugoslovanska smučka ima sredico iz lahkega okumčja med laminati iz GRP; ima členkaste robnike. S parom dvometrskih smučiči, ki smo jih imeli na preizkušnja, se je dalo najboljše smučati s sledečo tehniko — verejtno zato, ker ima mesto pod čevlji pomaknjeno precej nazaj. Ob našale so se dobro pri vseh vrstah snega in po hitrostih 25—35 km/h. Če je primerne dolžine, je impuls competition primeren za odlične smučarje in tekmovalce, posebno tiste, ki spadajo k »težjim«.

Samo deseterboj ali kaj več?

Okolje je prisililo človeka k plavanju in smučanju. Daleč za nami je že čas, ko se je pred divjimi zvermi rešil le tisti, ki je dovolj hitro tekel. Nemalokrat je bilo prav od hitrosti, spretnosti, vzdržljivosti in moči odvisno, ali je bil lov, takrat edini vir življenja, uspešen ali pa se je moral lovec utrujen in lačen stisniti v votlino. Ostalo mu je le še upanje, da bi morda drugi dan z držnim skokom prišel do plena.

Da, tedaj našim prednikom še ni bilo do raznovrstnih tekmovalj in slave. Splišna telesna pripravljenost mu je bila nujna za obstoj.

Zivimo v času, ko se nam ni bati, vsaj v miru ne, da bi bili slabotnejši postavljeni pred dejstvo, kdaj bo postal kdo žrtev močnejšega. Zivimo v dobi velikega napredka tehnike. Kljub temu pa spremenjeni način življenja zahteva, da človek obdrži in dopolnjuje osnovne psihofizične kvalitete: moč, hitrost, spretnost in ne nazadnje, tudi vzdržljivost. Ze zaradi tega, da kompenziramo posledice industrializacije. Ne gre tu za umik pred civilizacijo, tudi ne za beg pred novim načinom življenja, temveč za bolj dosledno upoštevanje zakonitosti telesnega razvoja človeka in njegove delovne sposobnosti. Tisočletja dolgo so se ljudje teleson razvijali kot otroci z igrami, kod odrasli pa s fizičnim delom. In ker je dandanes že marsikje manj možnosti za svobodno igranje otrok, ker možnost udobnega prevažanja omejuje vsakdanjo hojo, ker ljudje veliko sedijo in zlasti še zaradi tega, ker je fizično delo vse bolj okrnjeno, je treba v večji meri kakor doslej, misliti na redno telesno vzgojo, na igre, na

zadnji. Bolj od tega je važno sodelovanje.

Novost pri nas je, da smo se štirje člani kolektiva: Boris Kozinc, Rudi Kokalj, Miha Pretnar in Alojz Svetina odločili, da s tem letom pričnemo tekmovalje v desetih različnih panogah, torej v deseterboju.

Športni deseterboj

22. 11. 1974 je bilo na Jes športno srečanje v počastitev va republike. Tega srečanja s udeležili člani MA-ov Železarne Jesenice, Verige, Enote graničarjev iz Radovljice in seveda Elana ter se pomerili v šahu, namiznem tenisu in kegljanju. Coprav Elanovci nismo imeli zastopnikov v vseh treh panogah, smo dosegli lep uspeh v kegljanju. Naše barve so zastopali: Eržen Alojz, Kocjančič Jaka, Triplat Marjan in Kokalj Rudi in v tej sestavi tudi zasedli 2. mesto za Verigo. Prvi in zadnji z 204 podrtimi keglji, Jaka in Marjan pa z 161 oziroma 176 podrtimi

ju. Te panoge so: streljanje, kros na 2.400 m, tek na 100 m, 100 m kraljev, plavanje pod vodo na dolžino, alpsko smučanje, smučarski maraton v Trnovskem gozdu, met kopja, plezanje po vrvi — samo z rokami, veslanje — dolžina Blejskega jezera. To so torej discipline, v katerih bomo tekmovali za začetek le štirje. Pozneje pa se nam bo morda pridružil še kateri navdušeni član našega kolektiva. To pa je med drugimi tudi naš namen.

Alojz Svetina

keglji. V skupni razvrstitvi pa je zmagala ekipa MA Železarne Jesenice in prejela prehodni pokal. Tudi vse prve ekipe v panogah so prejele pokale v trajno last.

ELAN

Ta četverboj je že tradicionalen in pozivam vse mladince, da se naslednjega četverboja udeležijo v večjem številu kot letos.

Za MA Kokalj Rudi

Elan tudi za elito

V opisu tujih smučj na italijanskem trgu je tudi Elan, o katerem pišejo, da je nekad izdeloval smučj za »turiste«. Sedaj po koncu zadnje sezone za Svetovni pokal, pa je mladi švedski as Stenmark dokazal,

da je ta jugoslovanska hiša sposobna vzdržati tudi trdo preizkušnjo elitnih tekmovalj. To je odločilen korak za Elan, katerega izdelke uvažava Colmar iz Monza. Ta odločilni korak se imenuje Impuls competition, smučj katerih karakteristike so primerne in katerih prednost je predvsem lahkotnost vodenja.

Vodič za izbiro smučj

SKIINGOV VODIČ ZA IZBIRO SMUCI ZA ODRASLE

Vodič je sestavljen na podlagi 10-letnih izkušenj pri testiranju smučj. Upoštevati je treba prilagoditveni faktor ± 5 cm. Po teži in znanju izbrani dolžini DODAJ 5 cm:

- če je tvoja teža na zgornji meji razreda,
- če si športen tip in se lahko učiš smučanja,
- če se ti zdaj odločnejša stabilnost pri hitrosti, kot pa lahkotnost obračanja,
- če si za svojo težo posebno velik,
- če uporabljaš toge, nepreklapljive čevlje.

ODSTEJ PA 5 cm:

- če je tvoja teža na spodnji meji razreda,
- če si »stare šole« in plašen,
- če imaš raje večjo okretnost, kot pa stabilnost pri smuku,
- če si za svojo višino posebno lahek,
- če uporabljaš mehke čevlje, oz. take, ki se dajo prepogibati.

Če ni na razpolago smučj tvoje dolžine, izberi malo daljše, če so mehke ali malo krajše — trde.

teže	začetniki	srednji	dobri	odlični	konserv.	agresivni
45—52 kg	cm 150	150	160	165	175	160
53—59 kg	cm 150	155	165	170	180	165
60—66 kg	cm 150	160	170	175	185	170
67—72 kg	cm 160	165	175	180	190	175
73—79 kg	cm 165	170	180	185	203	180
80—86 kg	cm 170	175	185	190	205	185
87—več kg	cm 175	180	190	195	210	190

Najboljši smučarji vseh časov

SKIING, 1974/4

Švicarski strokovnjak Cesare Chigna je sestavil lestvico najboljših smučarjev vseh časov:

Toni Sailer	550 točk	Marielle Goitschel	475 točk
J. C. Killy	400 točk	Dagmar Rom	250 točk
Stein Eriksen	375 točk	Christl Haas	225 točk
Zeno Colo	350 točk	A. Pröll-Moser	225 točk
Gustav Thoenj	350 točk	Lucille Wheeler	225 točk
Karl Schranz	325 točk	Andrea Mead Lawrence	200 točk
Guy Perillat	275 točk	Marianne John	200 točk
Egon Zimmermann	225 točk	Annie Famose	200 točk
James Couttet	225 točk	Trude Beiser-Jochum	200 točk
Bernhard Russi	200 točk	Marie Therese Nadig	200 točk

šport. Pridobitve znanosti so ogrozile biološko naravo človeka, znanost pa je nakazala tudi rešitev: več športa, več hoje, več bivanja na planem. In vse bolj aktualno postaja geslo: »Nazaj k naravi — dokler je še čas!«

Namen tega članka ni v tem, da bi razglabljali o koristih športa. To več ali manj vsi vemo. Dejstvo pa je, da je v našem povprečno zelo mlademu kolektivu, le malo športnikov. Ne malo je tudi takih, ki z nasmehom opazujejo sodelavce, ki trenirajo tek, kolesarjenje, plavanje in si rečejo: »Da se mu le ljubilo!« Vsi vemo, da nam tovarna pomaga s smučarsko opremo, toda kadar je organizirano tekmovalje, je zastopnik kolektiv v smešno majhnem številu. Tudi v krosu ni nič bolje. Morda se premalo zavedamo, da ni važno, ali pridemo na cilj prvi ali

Podkupnina?

SKI RACING, 1974/9

Švicarska smučarska zveza še ni sporočila odločitve v zvezi s problemom Russi, ki je obtožen, da je prejel visoko vsoto za to, da bo vozil s Kneisslovimi smučmi, namesto z Rossignolom kot doslej. Zastopnik Rossignola trdi, da je Russi prestopil h konkurenci zato, ker so mu dali dvakrat večjo vsoto kot on. Marc Holder, predsednik FIS je izjavil, da Russi ne bo smel nastopiti na olimpijskih igrah, če je res prejel denar za prestop.

Pokal Kandahar

AUSTRIA SKI, 1974/4;
SKI, vol. 39/1

Avgusta letos je umrl Anglež Sir Arnold Lunn, star 86 let. Bil je ena najpomembnejših osebnosti v razvoju tekmovalnega alpskega smučanja. Ze l. 1911 je bil med organizatorji enega prvih smučarskih tekmovalj — smuka za pokal Roberta of Kandahar. Leta 1922 je v Svis izumil in poimenoval slalom (iz norveščine: »Sl« pomeni lahek, gladek, »lom« pa sled).

V letu 1928 je ustanovil tekmovalneje Arlberg — Kandahar (prehodni pokal je prispeval sir Robert of Kandahar) in dosegel pri FIS, da so se alpske discipline dokončno ločile od klasičnih. Organiziral je tudi prvo svetovno prvenstvo v alpskem smučanju, l. 1931 v Mürrenu (Svica) in dosegel da je alpsko smučanje postalo olimpijski šport na zimskih olimpijskih igrah, prvič v Garmisch-Partenkirchnu (ZRN). L. 1952 mu je kraljica Elizabeta »za zasluge pri britanskem smučanju in za odnose med Anglijo in Svisco« podelila naslov viteza.

Kadri — kadri — kadri — kadri

LASTNOST DELAVCA V MESECU NOVEMBRU SO PRIDOBILI NASLEDNJI DELAVCI:

1. Vidošević Josip — KV ključavničar v kovinskem oddelku
2. Jerman Milena — NK delavka v obratu smuči
3. Cufar Mira — NK delavka v obratu smuči
4. Humer Maks — KV zidar v obratu smuči
5. Dežman Franoka — NK delavka v obratu smuči
6. Škrlec Mirko — KV prodajalec v prodajnem sektorju — trgovina Zagreb
7. Gerčar Matevž — KV str. ključavničar v kovinskem oddelku — vrnil iz JLA
8. Kenda Marija — NK delavka v obratu smuči
9. Čolaković Predrag — KV avtoelektričar v prodajnem sektorju
10. Praprotnik Branko — KV takar v obratu smuči
11. Pribanič Ivica — NK delavec v prodajnem sektorju — trgovina Zagreb
12. Pogačar Veronika — NK delavka v obratu smuči
13. Horvat Olga — NK delavka v obratu smuči
14. Ostojić Francika — KV prodajalka v prodajnem sektorju — trgovina v Zagrebu
15. Puljić Marija — KV prodajalka v prodajnem sektorju — trgovina v Zagrebu
16. Tišma Mirko — KV prodajalec v prodajnem sektorju — trgovina v Zagrebu
17. Sviban Branka — KV prodajalka v prodajnem sektorju — trgovina v Zagrebu

18. Vužem Milan — NK delavec v obratu smuči

Lastnost delavca so izgubili sleđnji delavci:

1. Vehovec Marjan — KV rezlec — Inštitut
2. Smitran Danica — NK delav. v obratu smuči — sporazumno
3. Peternel Milena — NK delav. v obratu smuči — sporazumno
4. Pogačar Anton — KV avtomehanik — smrtno ponesrečil
5. Derlink Zvone — NK delavec v pomožnem obratu
6. Ažman Jože — KV kurjač — pomožni obrat — invalidska upokojitev
7. Manasijeva Stanka — NK delavka v poskusni dobi
8. Bratec Ignac — NK delavec v poskusni dobi
9. Kokalj Franc — dipl. pravnik — sporazumno
10. Finžgar Janez — lesni tehnik — sporazumno
11. Bešič Zejnil — NK delavec v obratu smuči — v poskusni dobi
12. Vuković Žarko — KV avtomehanik — odhod v JLA
13. Langus Milan — NK delavec v pomožnem obratu — odhod v JLA
14. Zukič Izet — NK delavka v kovinskem oddelku — odhod v JLA
15. Golmajer Janez — strojni tehnik — samovoljna
16. Hrovat Franc — KV ključavničar v pomožnem obratu — odhod v JLA
17. Zupan Vinko — PK delavec v obratu smuči — samovoljna
18. Kiselak Jože — NK delavec v obratu smuči — samovoljna v poskusni dobi.

Sonce, zrak in športni užitek

— NOVICE —

Organizatorji največjih evropskih tekaških maratonov so ustanovili odbor za pokal Europolpet. Dobi ga tekmovalac, ki bo iz treh maratonov zbral največ točk; vsaj ena tekma pa mora biti v nordijskih de-

želah. Stejejo: Dolomitenlauf (Lienz, 12. 1. 1975, 50 km), Marcialonga (Cavalese, 26. 1. 1975, 70 km) Finlandia Hiihto (Lahti, 23. 2. 1975, 75 km), Vasaloppet (Moza, 2. 3. 1975, 85 km) in König Ludwig Lauf (Oberammergau, 9. 3. 1975, 90 km).

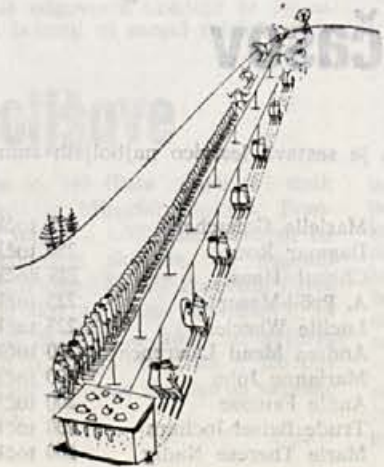
Coča cola je odkupila od COJO (Comité organisateur des Jeux Olympiques) za 1.300.000,— kanadskih dolarjev pravico uporabe emblema olimpijskih iger 1976 v komercialne namene. Kot uradni olimpijski dobavitelj brezalkoholnih pijač bo z njimi med olimpijado brezplačno oskrbovala tekmovalce in organizatorje.

Werner Mattle, srebrna medalja v VSL iz Sappora, je od Rossignola prestopil k Attenhoferju.

SKI RACING 1974/8

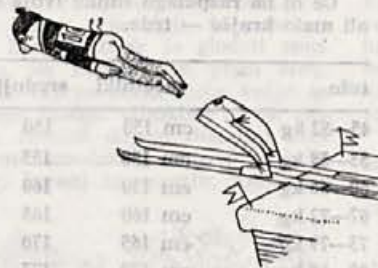
Mednarodni olimpijski komite je na Dunaju 16.—25. oktobra sprejel nov oz. popravljen pravilnik, ki vsebuje važne spremembe. Člen 26. določa, da tekmovalac sme dovoljevati uporabo svoje osebe, imena, fotografij in športnih dosežkov v reklamne namene, če sklene dobavitelj pogodbo z njegovo športno zvezo in če vsa plačila vrši peko nje, ne pa direktno tekmovalcu.

Ervin Stricker, 2 italijanski reprezentant, si je na treningu pod Monte Biancom poškodoval koleno in ne bo mogel nastopiti na decembrskih tekmah za svetovni pokal.

NEVESPORT, 1974/17

Mario Cotelli, tehnični vodja italijanske alpske reprezentance je v razgovoru z novinarji dalj prognoze za tekmovalno sezono, ki se bo začela. Od Avstrijcev se mu zdi Zwilling nevarnejši od Hinterseeja,

Francija nima šampiona, odkar je stara garda med profesionalci, Svica tradicionalna z Russijem. Od Nordijcev izstopa Stenmark, ki se mu zdi brez dvoma nevaren, ker je hladnokrven, mirna fant, preračunljiv in neobčutljiv. Toda Stenmarku je šlo dobro na koncu sezone, ko je bil dober sneg. Videli pa še bomo, kaj bo naredil decembra in januarja na ledenih progah.

SKI RACING, 1974/10

Andrej Bachleda je pestopil med profesionalce. Pogodbo za sezono 1974/75 je sklenil z Olinom; v Olinovi ekipi so že Bob Cochman, Harold Rofner in Carlo Demetz.

Distributer Kästlejevih smuči v Ameriki bo v letu 1975 Beconta, ki je ob enem zastopnik Nordica čevljev in Look Nevada vezi. Prej je Kästleja zastopala firma Garcia Corporation.

Sylvain Saudan, znan po tem, da ima posebno veselje smučati po čim nevarnejših strminah, prehodnih samo za dobre alpiniste, se ta čas s sedmimi vodniki iz Chamonixa in Courmajeja odpravlja v Ande. Namerava presmučati 3000 m visoko steno Aconcagua (7050 m). Ogledi mu bodo vzeli najmanj 15 dni; težave pa, pravi, ne bodo presegle tistih v severni steni Mt. Blanca. Posneli bodo tudi film za TV. To bo zadnji Saudanov preizkus pred ekspedicijo na Himalajo.

Za popuste inštruktorjem smučanja pri nakupu opreme so v Ameriki to sezono slabši časi. Glede popustov ni enotne politike, vsaka tovarna jih kroji po svoje. Spalding, Olin, Lange in Rossignol jim dajejo ca. 40 % popusta, K 2, Norstar in Fullpast dajejo inštruktorjem smučarjem za 1/3 maloprodajne cene.

